

PIRMAS SKYRIUS



Kalėdiniai vakarėliai šiais metais — mano sąrašo „ko nedaryti“ viršuje. Visi kiti dalykai, kurių šiuo laikotarpiu reikėtų vengti: dekoracijų, kalėdinių egļučių ir amalo (ypač). Kalėdinių filmų šeimoms. Ir prisiminimų. Labiausiai prisiminimų. Pernai Kalėdų rytą švenčiau svetainėje su dviem mylimiausiais žmonėmis pasaulyje — savo vyru Tomu ir sese Steise.

Per dvylika mėnesių daug kas gali pasikeisti.

Dabar esu savo virtuvėje, rūpestingai dedu glazūruotus Kalėdų Senelio sausainius į „Tupperware“ dėžutes, sviestiniu popieriumi atskiriu sausainių sluoksnius. Ant lipniosios juostelės ryškiomis juodomis raidėmis užrašau savo vardą: Džoja Kandelario. Baigusi pakuoti, apsivelku darbinius drabužius — juodus džinsus ir ryškiai žalią megztinį. Paskutinę akimirką į ausis dar įsisegu mažus vainiko formos auskarus. Jei *atrodysiu* puošniai, galbūt žmonės manęs neklausinės, kaip laikausi.

Stengdamasi glėbyje išlaikyti šviesiai rožines dėžutes, užrakinu namo duris ir įžengiu į garažą. Apėjusi automobilio priekį, atsargiai praslenu pro kartotekų spinteles palei galinę garažo sieną. Tuose metaliniuose stalčiuose mano svajonės sudėtos taip tvarkingai, kaip geba sudėti tik bibliotekininkė.

Išsaugojau kiekvieną kada nors skaitytą tekstą apie egzotiškas vietas ir tolimas šalis. Kai gilinuosi į aprašymus ir

žvelgiu į paveikslėlius, svajoju apie nuotykius. Beje, jau dešimt metų skraidau padebesiuose, ir kadangi beveik tris mėnesius esu oficialiai išsiskyrusi, o prieš tai aštuonis mėnesius jau negyvenau su Tomu, galiu drąsiai patvirtinti: esu svajotoja, o ne veiksmo žmogus. Tiesą sakant, po skyrybų nepravėriau nė vienos spintelės ir niekuo nepapildžiau kartotekos. Dabar ramiai pro jas praeinu ir įsėdu į praktišką kaštoninės spalvos „Volvo“ automobilį. Garažo vartams atsivėrus, atbula išriedu laukan.

Šiuo metu yra ankstyvas paskutinio penktadienio prieš Kalėdas rytas. Vis dar dega gatvės lempos, šviesa nuo jų krenta kaip žvilgantys geltoni kūgiai, išsklaidydami priešaušrio šešėlius. Kai mano automobilis sustoja įvažos gale, priekiniai žibintai apšviečia namą. Šioje nenatūralioje šviesoje jis atrodo... išblukęs, neprižiūrėtas. Rožės, kurias taip myliu, išstypusios ir nuplikusios. Vazonai pilni nudžiūvusių pelargonijų. Staiga lyg vasaros griaustinis galvoje blyksteli prisiminimas — blyksteli ir dingsta. *Anksti grįžtu iš darbo... Matau savo vyro automobilį, stovintį įvažoje. Pats rožių žydėjimas.* Pamenu, pagalvojau, jog reikėtų keletą nusiskinti.

Namuose numetu paltą ant klevinio suoliuko ir lipu aukštyn, šaukdama vyrą. Pusiaukelėje atpažįstu garsus.

Mintyse ir prisiminimuose paspiriu duris, kad šios atsidarytų.

Bent jau taip vėliau pasakojau žmonėms. Iš tiesų man reikėjo itin pasistengti, kad jas atidaryčiau.

Ir... pamatau juos nuogus, prakaituotus, besivartančius mano lovoje. Kaip kokia kvailė stoviu ten ir spoksau į juos. Maniau, jis pajus mane stebinčią taip jautriai, kaip visuomet aš jį jaučiau, pakels akis, išvys mane ir... ak, nežinau, gaus infarktą

ar apsipils ašaromis, maldaus atleidimo, ar maldaus atleidimo, kai ištiks infarktas.

Tada pamatau jos veidą, ir bjauri akimirka virsta siaubinga. Tai mano sesuo.

Nūnai priešais namą stovi ženklas *PARDUODAMAS*. Jis ten stovi jau ne vieną mėnesį, bet ką aš ketinu apgauti? Santuokos žlugimas gąsdina visus. Jis lyg akmuo, įmestas į ramų mėlyną tvenkinį; bangelės sklinda ir sklinda. Niekas nenori pirkti tokio būsto.

Per stipriai paspaudžiu akceleratorių, ir automobilis atbulas šoka į gatvę, mano prisiminimai atsiduria kažkur galinio vaizdo veidrodėlyje.

Būtų gerai, kad ten ir liktų, bet ne, jie tarsi įkūrūs keleiviai grūdasi aplink mane, užima erdvę ir dusina.

Niekas nežino, ką dar galėtų man pasakyti, o aš nežinau, kuo galėčiau juos kaltinti. Taip pat nežinau, ką norėčiau išgirsti. Mokyklos bibliotekoje, kurioje dirbu, nugirstu šnabždesius; vos man įėjus, šie staiga nutyla, ir pastebiu, kokia nepatogi tyla įsiviešpatauja. Kad netrikdyčiau draugų, apsimetu, jog man viskas gerai. Pastaraisiais metais taip elgiuosi gana dažnai. Šypsau si ir apsimetinėjau. Ką dar galiu padaryti? Žmonėms atsibodo laukti, kada susitaikysiu su skyrybomis. Žinau, kad privalau grįžti prie įprasto gyvenimo, bet man sunkiai sekasi, o kurti naują neturiu tiek drąsos, nors, tiesą sakant, būtent to ir norėčiau. Jau seniai noriu.

Už kampo pasuku kairėn. Beikersfildo gatvėse ankstyvą rytą ramu. Truputį po septintos privažiuoju vidurinę mokyklą. Sustoju savo įprastoje vietoje, pasiimu dėžutes su sausainiais ir einu vidun. Prie budėtojų stalo sėdinti mokyklos sekretorė Berta Kolins nusišypso.

— Sveika, Džoja.

— Labas, Berta. Atnešiau sausainių šio vakaro šventei. Moters akyse regiu susirūpinimą.

— Ar tu nedalyvausi?

— Šiais metais ne, Berta. Nesinori švęsti.

Ji rimtai nužvelgia mane. Kaip du kartus išsiskyrusiai moteriai, jai atrodo, jog supranta mane, bet iš tiesų viskas yra kitaip. Ji turi tris vaikus, abu tėvus ir keturias seseris. Aš jai nė iš tolo neprilygstu.

— Saugok save, Džoja. Pirmos Kalėdos po skyrybų gali būti...

— Taip, žinau.

Išspaudusi šypseną, nueinu. Pastaruoju metu tokia bendravimo maniera labai praverčia. Privalau judėti. Nuskubu koridoriais, pasuku į kairę ties tuščia kavine ir žingsniuojau į savo erdvę — biblioteką.

Mano kolegė Reila Gaudž jau darbuojasi. Tai tvirta pražilus moteris, rengiasi kaip čigonė ir visus savo užrašus mėgsta vesti haiku.

Kaip ir aš, ji yra Kalifornijos Deiviso universiteto absolventė ir turi mokytojos sertifikatą. Mudvi kartu dirbame jau beveik penkerius metus ir tuo kiekvieną minutę mėgaujamės. Žinau, kad gegužę, kai baigs bibliotekininkystės magistro studijas, aš ją prarasiu, nes išvyks į kitą mokyklą. Tai bus dar vienas pokytis, apie kurį stengiuosi negalvoti.

— Labas rytas, Džoja, — pasisveikina ji, pakeldama akis nuo priešais gulinčios dokumentų krūvos.

— Sveika, Rei. Kaip Polas, sveiksta?

— Jam jau geriau, ačiū.

Pasidedu rankinę už stalo ir pradedu darbo dieną.

Pirmiausia — kompiuteriai. Einu nuo vieno prie kito, įjungiu, kad mokiniai galėtų naudotis, tada vakarykščius laikraščius pakeičiu šios dienos spaudiniais. Kitas šešias valandas mudvi su Reila dirbame kartu — tikriname katalogo sistemą, rengiame priminimus dėl laiku negrąžintų leidinių, įforminame naujas knygas ir sudedame jas į lentynas. Mums pasiseka, jei pagalbos kreipiasi koks nors mokinys, bet šiame interneto amžiuje jie vis dažniau mokyklines užduotis ir tyrimus gali atlikti savarankiškai namuose. Šiandien, paskutinę dieną prieš žiemos atostogas, žinoma, kad bibliotekoje tylu kaip kape.

Štai ir dar vienas dalykas, apie kurį stengiuosi negalvoti: atostogos. Ką man reikės veikti per dviejų su puse savaitės atostogas?

Kadaise labai laukdavau šių atostogų. Tai viena iš priežasčių, kodėl tapau mokyklos bibliotekininke. Prieš penkiolika metų, kai dar buvau studentė, svajodavau, kad galėsiu per šį laisvą laiką pakeliauti po egzotiškas šalis.

— Džoja, ar tau viskas gerai?

Esu taip paskendusi praeities prisiminimuose, kad pririekia laiko suvokti, jog Reila kreipiasi į mane. Stoviu bibliotekos viduryje, rankose laikydama nutriušusį, apgadintą romano „Ponia Bovari“ egzempliorių.

Nuaidi skambutis. Sienos ima drebėti nuo trankomų durų, vaikų juoko, koridoriumi trepsinčių kojų.

Prasideda žiemos atostogos.

— Gal tave pavėžėti į vakarėlį? — klausia Reila, prieidama prie manęs.

— Į vakarėlį? — perklausiu, tarsi iš tiesų apie tai galvočiau. — Ne, dėkui.

— Tu nevažiuosi, tiesa?

Reila visuomet gebėjo žvilgsniu prasiskverbti pro mano apsauginį barjerą.

— Ne.

— Bet...

— Šiais metais ne, Rei.

Moteris atsidūsta.

— Tai ką tu šį vakarą veiksi?

Abi žinome, kad pirmasis atostogų vakaras mums visada ypatingas. Praėjusiais metais tokį penktadienio vakarą susitikau su Steise pavakarieniauti. Paskui nuėjome į prekybos centrą, ten krausčiausi iš proto, kad tik Tomui nupirkčiau tobulą dovaną.

Viską sudirbo mano sesuo.

Būtent šio prisiminimo vengiu labiausiai, tačiau jis kaip asbestas — nematomas, bet mirtinas. Norint jo atsikratyti, reikalinga speciali įranga.

Reila paliečia man ranką.

— Ar jau papuošei Kalėdų eglutę?

Papurtau galvą.

— Galėčiau padėti papuošti.

— Ne, ačiū, nereikia. Noriu pati tą padaryti.

— O ar padarysi?

Pažvelgiu į jos švelnias pilkas akis ir pajuntu, kad man lengva jai nusišypsoti.

— Padarysiu.

Ji įsikimba man į parankę. Kartu išeiname iš tylios bibliotekos ir panyrame į triukšmingą, sausakimšą mokyklos koridorių. Visur aplink mus juokiasi, kalba ir pliaukštelėdami delnais sveikinasi vaikai.

Reila mane palydi iki automobilio. Stabtelėjusi pažvelgia akis.

— Nenoriu palikti tavęs vienos per šventes. Gal man su Polu nevažiuoti į Minesotą?

— Nedrįšk. Pasidžiauk savo šeima. Man viskas bus gerai.

— Tu ir Steisė...

— Neužsimink apie ją, — piktai atrėžiu, o paskui sušnabždu: — prašau.

— Pamatysi, jos romanai su Tomu baigsis. Ji sugrįš į protą.

Jau net negalėčiau suskaičiuoti, kiek kartų man taip sakė Reila, ir kiek kartų pati pagalvojau.

— Gal tau vertėtų nukeliauti į kurią nors iš savo svajonių vietų — Maču Pikču ar Londoną?

— Gal ir nukeliausiu, — atsiliesiu, bet taip sakau visada. Abi žinome, kaip yra: aš bijau keliauti viena.

Reila patapšnoja mano ranką ir pabučiuoja į skruostą.

— Gerai. Tada susitikime sausio mėnesį, Džoja.

— Linksmų Kalėdų, Reila.

— Ir tau linksmų.

Stebiu ją, nueinančią prie savo automobilio ir nuvažiuojančią. Galiausiai pati įsėdu į savo mašiną ir tūnu joje, spoksodama pro priekinį langą. Kai paleidžiu variklį, išjungia radijas. Skamba instrumentinė versija dainos „Upon a Midnight Clear“, kuri iš karto primena geresnius laikus praeityje. Mano mamai labai patiko ši daina. Reila teisi. Laikas ruoštis Kalėdoms.

Atidėlioti nebegalima, vien tik šypsenomis ir apsimetinėjimais neišsiversiu. Laikas pradėti naują — vienišos gyvenimą. Iš mokyklos rieda automobiliai, pro jų langus vaikai šū-

kaujasi vieni su kitais, bet kai pasiekiu Migdolų gatvę, kelias ištuštėja.

Penktojoje gatvėje pasuku į kairę ir įvažiuoju į aikštelę šalia Ševrono stoties, kur kasmetinę kalėdinių eglių pardavimo vietą įkūrė 104-asis skautų būrys.

Vėlyvą penktadienio popietę eglių atsargos jau gerokai nusekusios ir, tiesą sakant, ant jų šakų daugiau rudų spyglių nei žalių. Šioje Kalifornijos dalyje medžiai greitai džiūsta, o aš per ilgai delsiai, niekaip neįstengiau apsispręsti.

Klaidžioju po sustatytų eglių miškelį Penktosios ir Migdolų gatvių kampe, kartkartėmis linkčiodama draugams ir nepažįstamiesiems, mėgindama apsimesti, kad ieškau paties gražiausio medelio. Iš tiesų į juos beveik net nežiūriu. Galiausiai visa tai atsibosta.

Čiumpu medelį iš kairės pusės, šuktelio prekiaujančiam vaikinui ir išsitraukiu piniginę.

Malonus jaunuolis skautas paima pinigus ir paduoda popierinę „Kleenex“ nosinaitę.

Pasirodo, aš verkiu. *Tobula.*

Kai medelį diržais pritvirtina prie rėmo ant automobilio stogo, visiškai sutyžtu. Šniurkščioju ir net drebėdama verkiu.

Vis dar prastai jausdamasi privažiuoju prie bankomato, laimė, niekas mano nervų priepuolio nemato. Spontaniškai išsiimu du šimtus penkiasdešimt dolerių.

Jeigu jau sumaniau pasistatyti eglutę, man prireiks visiškai naujų papuošalų, nes vargu ar galėsiu išsitraukti sukauptus santuokos metus. Be to, ketinu sau pačiai nusipirkti stulbinančią dovaną, kurią Kalėdų rytą išvyniosiu.

Mintis, kad pinigus išleisiu sau pačiai, turėtų džiuginti, nes vidurinių mokyklų bibliotekininkai ne dažnai taip elgiasi.

Bent jau mėginu save tuo įtikinti, kai pasuku į savo kvartalą.

Madronos alėja — mielas gražios gatvės pavadinimas jaukumu nepasižyminčiame Beikersfildo priemiestyje. Juokinga, kai pagalvoji, jog gyveni vietoje, pavadintoje medžio, kurio čia nė su žiburiu nerasi, vardu. Ypač turint omenyje, kad kvartalo statytojai išnaikino visus žaliuojančius augalus, kurie tik išdrįso čia stiebtis. Kai mudu su vyru atvykome apžiūrėti būsto, radome jį ganėtinai apleistą. Aklagatvyje tai buvo vienintelis namas su žole, kurią reikėjo pjauti, ir tvora, kurią reikėjo perdažyti. Nekilnojamojo turto agentei atrodė, kad šis namas tokiai jaunai porai kaip mes — dėmesio vertas pasiūlymas.

— Ankstesni savininkai išgyveno siaubingas skyrybas, tikrą *Rožių karą*, — sušnibždėjo ji man, kai žengiau supuvusių mis vonios kambario grindimis.

Mes iš to tik pasijuokėme, nors vėliau jau nebeatrodė taip juokinga.

Jau beveik privažiavusi namus pamatau Steisę, vieną stovinčią mano kieme. Staigiai nuspaudžiu stabdžius. Spoksime viena į kitą pro priekinį automobilio langą. Vos tik mane pamatiusi, ji ima ašaroti. Susiimu, kad irgi neapsižliumbčiau. *Regis, ji atėjo pranešti, kad su Tomu viskas baigta*. Neslėpsiu, šios akimirkos laukiau, bet dabar, kai visa tai vyksta, nežinau, ką daryti toliau. Jei širsiu ir toliau, mudvi su Steise negalėsime bendrauti, tačiau kaip atleisti seseriai, kuri miegojo su mano vyru?

Spustelėjusi akceleratorių, įvažiuoju į kiemą. Išlipu iš automobilio.

Steisė stovi ten, stebilija apsikabinusi save, vilkinčią slidinėjimo striuke. Ant skruostų žiba ašaros.

Tai pirmas kartas nuo šio košmaro pradžios, kai mudvi

spoksome viena į kitą, ir, užuot užsiutusi, netikėtai pajuntu ilgesį. Pamenu daugybę dalykų, susijusių su ja, su mumis, pavyzdžiui, garsiąją šeimos kelionę automobiliu per dykumų valstijas. Prisimenu tą pragarą „Volkswagen“ autobusiuke, kai mama visa gerkle plėšė Helenos Redi dainas ir vieną po kitos rūkė „Eve“ cigaretes.

Lėtai artinuosi prie Steisės. Kaip visada, žvelgdama į savo jaunesnę sesę jaučiuosi taip, lyg žiūrėčiau veidrodyje į save. Airiukės dvynės, — taip mus vadindavo mama. Mudvi skiria mažiau nei dvylika mėnesių, plaukai tokie patys, garbanoti vario spalvos, oda blyški ir strazdanota, akys mėlynos. Nieko nuostabaus, kad Tomas neatsispyrė: ji — jaunesnė, besišypsanti mano kopija.

Steisė žengteli manęs link ir prabyla.

Aš jį palieku.

Šiek tiek užtrunka, kol suprantu, kad ji pasakė visai ne tai.

— Ką? — susiraukusi klausiu atsitraukdama.

— Negalime taip elgtis, — sako ji. — Juk Kalėdų šventė.

Pasijuntu tokia sutrikusi, lyg apversta aukštyn kojomis.

— Kalėdų proga turėčiau tau atleisti?

— Žinau, kad neatleisi, bet juk tarp judviejų su Tomu ryšys vis tiek buvo nutrūkęs...

— Mums buvo iškilę problemų...

Nežinau, ką pridurti. Regis, vis tiek nieko gero nesugalvosiu.

Steisė kramto apatinę lūpą — visada taip elgiasi, kai nervinasi, — o paskui paduoda storo balto popieriaus lapelį. Iš karto suprantu, kas tai.

Kvietimas į vestuves. Įvykio palaiminimas — birželio šeštą dieną.

Mane lyg žaibas nutrenkia.

— Tu... tu juokauji, tiesa? Tau derėtų su juo išsiskirti, o ne tekėti už jo.

Ji lėtai atsisega striukę. Matau, kad šventiškai pasipuošusi, vilki raudonomis aksominėmis kelnėmis ir balta megzta palaidine, priekyje išsiuvinėta blizgučiais.

— Aš nėščia, — sako ji, paliesdama pilvą, plokštesnį nei mano.

Ir štai pagaliau po kelių mėnesių apsimetinėjimo, kad man viskas gerai, drioksteli žinia, kuri visiškai pakerta kojas. Penkerius metus svajoju apie kūdikį, maldavau Tomo pradėti šeimą, bet jis vis nebūdavo tam „pasiruošęs“. Dabar žinau kodėl. Jis nenorėjo turėti vaiko su manimi.

Steisė ne juokais įsirauda.

— Atsiprašau, Džoja. Žinau, kaip tu nori vaiko.

Trokštu rėkti ant jos, išlieti savo širdgėlą, gal net smogti jai, tačiau neįstengiu net įkvėpti. Per ašaras beveik nematau, jos skaudžiai graužia akis. Negaliu patikėti, kad ji taip žiauriai su manimi pasielgė. Ką ji padarė mums abiem? Kaip galėjo iki to prieiti sesės, kurios buvo tarsi du vienos ankšties žirniai?

— Nenorėjau tavęs įskaudinti...

Viskas. Daugiau negaliu jos klausytis. Dar vienas smūgis — ir bijau, kad suklupsiu ant kelių tiesiai čia, ant įvažos, o juk kiekvieną praėjusių metų dieną stengiausi išsilaikyti ant kojų. Nusigręžiu nuo sesers ir pasileidžiu bėgti į automobilį. Girdžiu, kaip ji šaukia mane vardu, bet aš nekreipiu dėmesio. Jos žodžiai tarsi ištįsę, virsta beprasmyiais garsais ir skiemenimis. Nieko nesuprantu.

Įsoku į automobilį, paleidžiu variklį ir leidžiuosi atbula į tuščią gatvę.

Net neišsivaizduoju, kur važiuoju, ir man nerūpi. Svarbiausia — kuo toliau nešdintis nuo to kvietimo į vestuves, nušviesto ant tako, ir kūdikio, augančio sesers pilve.

Kai pamatau įėjimą į oro uostą, nusprendžiu sustoti ir išjungti variklį. Gal taip lemta. Pastatau automobilį aikštelėje ir žingsniuoju į terminalą.

Penktadienis. Šurmuliuoja minia žmonių. Akivaizdu, kad daugelis per šventes nori atitolti nuo savo įprasto gyvenimo.

Pažvelgiu į išvykimo lentą, perskaitau — *Houpas**. Mane nukrečia šiurpas; šis žodis atrodo visai ne vietoje, įsiterpęs tarp žinomų miestų pavadinimų, tokių kaip Spokanas ar Portlandas. Sumirksėjusi vėl įsistebeiliju, noriu pasitikrinti, ar nekuoktelėjau ir ar nepasivaideno.

Houpas niekur nedingo. Regis, toks yra Britų Kolumbijoje, Kanadoje.

Prie kasos eilės nėra. Iš lėto einu ten, vis dar tikėdamasi, kad gal pakeliui kaip nors atsipeikėsiu, bet kai atsiduriu ten, moteris pakelia į mane akis.

— Kuo galiu jums padėti?

— Domina skrydis į Houpą... ar yra laisva vieta?

Darbuotoja suraukia antakius.

— Tai užsakomasis reisas. Palaukite sekundėlę. — Ji pažvelgia į kompiuterio ekraną, nagais pabarškina klavišus. — Vietų yra, bet jos visos nupirktos urmu. — Moteris apsidairo ir pamato stambų vyrą, vilkintį maskuojamąją uniformą. — Pasikalbėkite su juo.

Nesu iš tų moterų, kurioms lengva prieiti prie nepažįstamo vyro, ypač jei jis atrodo kaip Burlas Ivsas stambiųjų gyvū-

* Angl. *Hope* — viltis. (Čia ir toliau — vert. past.)

nų medžioklėje, bet dabar ne laikas baimintis. Atsidūriau beviltiškoje situacijoje. Jeigu dar bent minutę liksiu šiame mieste, imsiu rėkti. Gali būti, kad Steisė vis dar laukia mano kieme, tikisi, jog grįšiu „pratęsti pokalbio“. Pasikišu rankinę po pažastimi ir prieinu prie vyriškio.

— Atsiprašau, — sakau jam, gana nesėkmingai mėgindama nusišypsoti. — Man reikia nuskristi į Houpą.

Jis nusišypso.

— Miestietei ten nelabai yra ką veikti.

— Kartais užtenka tiesiog pabėgti.

— Suprantu, nereikia aiškintis. Iš tikrųjų turime vieną laisvą vietą už šimtą dolerių, deja, negaliu pažadėti, kad jums pavyks grįžti su mumis. Mes veikiamo pagal aplinkybes, nieko neplanuojame.

— Aš irgi. — Šiaip iš tokių savo ketinimų tik pasijuokčiau, juk gyvenime nesu linkusi spontaniškai elgtis, bet dabar susiklostė visai kitokia situacija. Apskritai nežinau, ar dar grįšiu. Ir kas gali žinoti? Mano įprastame gyvenime atsirado plyšys, pro kurį tiesiog turiu pralįsti. — Ar reikės mano paso?

— Ne. Užteks vairuotojo pažymėjimo.

Galiu išskristi iš čia, persėsti į kitą lėktuvą Sietle, ten parodyti savo tapatybės dokumentus ir pereiti muitinę, o iki vidurnakčio nusileisčiau Houpe. Sprendimą palikti savo šalį priimu greičiau nei sugebu išsirinkti mėsos pakuotę vietinėje „Von's“ parduotuvėje.

Išsitraukiu piniginę ir atskaičiuoju grynuosius.

— Skrendu.

ANTRAS SKYRIUS



Po valandos jau stoviu prie vartų, laikydama bilietą į Hou-pą. Aplink mane vyrai kalbasi ir juokiasi. Neįtikėtinai daug jų sveikinasi susidauždami delnais. Jie panašūs į trofėjų medžiotojus, kurie puošia namus kanopomis. Vyksta į didžiąją medžioklę, toli nuo vaikų ir žmonių, ir akivaizdu, kad vaisės prasidėjo dar lėktuvui nepakilus. Jiems visiškai nerūpi tyli, pavargusi moteris netoliese. Atsisėdu į vieną iš tuščių vietų. Šalia manęs guli žurnalas „Medžioklės ir žvejybos naujienos“. Bibliotekininkė skaito bet ką, todėl paimu jį ir imu vartyti.

Mane pašiurpina straipsnis apie užmaskuotas slėptuves ančių medžioklės metu, taip pat ir keletas mokomųjų nuotraukų apie gyvūnų iškamšų gamybą. Pagaliau atverčiu puslapį, kuriame randu gražios senamadiškos poilsio vietės nuotrauką. *Patogus žvejų namelis*. Kviečiama atvykti paviešėti.

Paviešėti

Puiki mintis. Perlenkiu minkštą žurnalą ir įsikišu į rankinę. Kai grįšiu namo, kataloguosiu straipsnį pagal abėcėlę kartu su kitomis savo svajonėmis. Kada nors norėčiau apsilankyti tame patogiam namelyje.

Kiškama žurnalą į perpildytą krepšį, užčiuopiu grublėtą fotoaparato dėklą. Suimu jį pirštais ir traukiu iš rankinės.

Man nereikia jokio naujo skaitmeninio fotoaparato, nes

turiu tikrai vertingą daiktą — sunkų juodos ir sidabrinės spalvos „Canon“ veidrodinį fotoaparata. Ištraukiu jį iš dėklo, užsimeriu dirželį ant kaklo ir atidarau objektyvo dangtelį.

Jeigu jau kartą leidžiuosi į nežinomybę, privalau padaryti nuotraukų, kurios įamžins šį svarbų įvykį.

Susikaupiu ir pro nešvarius langus nufotografuoju vartus, kitus keleivius bei kilimo ir tūpimo taką. Netgi pamėginu nusifotografuoti save. Kurį laiką mano mintys užimtos neutraliais dalykais, bet paskui į jas vėl sugrįžta niūri tikrovė.

Steisė ketina ištekti už Tomo ir susilaukti su juo vaiko.

Skaudu taip, kad neįmanoma išverti. Akis ėda ašaros; nekantriai jas nubraukiu. Žiauriai išsekino verkimas, žiauriai pavargau jaustis pusiau gyva, ir net neįsivaizduoju, kaip sau padėti. Daugiau nei tris dešimtmečius sesuo buvo nepajudinamas mano gyvenimo pagrindas, o dabar aš jaučiuosi tarsi atsistojusi ant smėlio. Dar niekada nesijaučiau labiau sutrikusi ir vieniša. Jei galėčiau mirktelėti akimis ir pasimelsti, kad išnykčiau, iš karto taip ir padaryčiau.

Per garsiakalbį paskelbiamas mano skrydis, vyrai puola į priekį, lyg flanele apvilktas šimtakojis, kurio visos kojos juda sutartinai. Tyliai seku paskui juos.

Lėktuve paskutinėje eilėje pamatau laisvą vietą. Mano sėdynės porankis visai prie pat tualetų durų. Stengiuosi nesusiekti metaforos, kad mane nugarina į būtent tokią vietą. Nuvijusi nesmagią mintį atsisėdu, prisegu saugos diržą ir spoksau pro mažą ovalų langelį į artėjančią naktį. Visi vyrai, susitelkę lėktuvo priekyje, juokiasi ir kalbasi.

Netrukus lėktuvui leidžiama skristi, ir mes kylame aukštyne, į dabar jau juodą dangų. Vėl pavartau medžioklės ir žvejybos žurnalą. Dėmesį patraukia straipsnis apie Olimpo na-

cionalinį parką. Jis yra Vašingtono valstijoje, įsispraudęs tarp šimtų pakrantės mylių ir dantytos kalnų grandinės. Medžiai milžiniški, pirmūkščiai, apsupti begalinės raminančios žalumos. Moteris tokioje vietoje lengvai pasiklystų. Galėčiau padaryti daug nuostabių nuotraukų, gal net...

— Ar jums čia viskas gerai visiškai vienai?

Pakeliu akis.

Ir vėl Burlas Ivsas.

Vyras man nusišypso: kilsteli jo ūsai, panašūs į karvidžių kuopimo mašinos šepetį, ir pasirodo per dideli dantų protezai.

Mane suglumina jo klausimo pabaiga — *visiškai vienai*.

— Man viskas gerai, — atsakau, nors tikrai negerai.

— Aš Rygertas, tarp kitko. Rygertas Milosovičius.

— Malonu susipažinti. Aš Džoja.

— Puiku. Taigi gerų jums atostogų, Džoja, o mums palinkėkite sėkmingos medžioklės.

— Būkite saugūs, — tariau, nes negaliu nuoširdžiai palinkėti sėkmingos medžioklės, kadangi priklausau klubui, kurio nariai griežtai pasisako prieš gyvūnų šaudymą. Mintis apie vyrus, vartojančius alkoholinius gėrimus ir užsitaisančius šautuvus, man atrodo neįtikėtina kvaila. — Dar kartą dėkoju už vietą lėktuve. Man tikrai reikia bent trupučio vilties.

Mums visiems jos reikia, tiesa?

Vyriškis neria į tualetą ir užsitrenkia duris. Po kurio laiko iš ten išlenda ir žingsniuoja tarp sėdynių atgal į savo vietą. Jis jau beveik priėjęs pirmą eilę, kai staiga pasigirsta kažkoks triukšmas, ir lėktuvas sudreba. Rygertas suklumpa.

Lėktuvas ima smigti nosimi žemyn.

Žemyn.